



Datum
2023-10-12
Vår referens
Ylva Rehnström
Utvecklingssamordnare
ylva.rehnstrom@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Delårsrapport 2023 Malmö stad STK-2023-278

Sammanfattning

Delårsrapporten är årets andra uppföljningsrapport inom den kommunövergripande uppföljningsprocessen. Rapporten innehåller en finansiell analys med bedömning av den förväntade ekonomiska utvecklingen och prognostiserat ekonomiskt utfall för året, samt ett delårsbokslut per utgången av augusti månad. Rapporten innehåller också en uppföljning av verksamhetens utveckling under året, inklusive avstämning av kommunfullmäktiges mål. Delårsrapporter från nämnder och bolag utgör underlag för den kommunövergripande rapporten.

Den globala utvecklingen präglas av en stor osäkerhet inom flera områden. Ekonomin påverkas fortsatt av hög inflation och höjda räntor både globalt och nationellt. Även det säkerhetspolitiska läget är fortsatt osäkert. I delårsrapporten finns exempel på hur detta påverkar Malmö stads verksamheter. Rapporteringen visar dock att, trots det utmanande ekonomiska och säkerhetspolitiska läget, går arbetet i riktning mot kommunfullmäktiges mål enligt plan för en majoritet av målen och kommunen uppfyller kravet på ekonomisk balans.

Det prognostiserade resultatet för kommunen 2023 uppgår till totalt +301 mnkr. Då det budgeterade resultatet uppgår till -500 mnkr innebär prognosen en budgetavvikelse om +801 mnkr. Det prognostiserade resultatet ligger till grund för bedömning av om kommunen kommer att klara kommunallagens krav på ekonomisk balans. Enligt gällande regelverk ska realisationsvinster frånräknas årets resultat i balanskravsutredningen. Det prognostiserade resultatet för 2023, justerat för realisationsvinster på 51 mnkr, uppgår till +250 mnkr vilket innebär att kommunen kommer att uppfylla kravet på ekonomisk balans.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner delårsrapport 2023 för Malmö stad.
2. Kommunfullmäktige utökar tillfälligt kommunbidraget till hälsa-, vård- och omsorgsnämnden för år 2023 med 30 093 tkr med finansiering från statsbidraget för kommuner som utökat sin sjuksköterskebemanning inom särskilda boenden.

3. Kommunfullmäktige utökar tillfälligt kommunbidraget till funktionsstödsnämnden för år 2023 med 1 921 tkr med finansiering från statsbidraget för kommuner som utökat sin sjuksköterskebemanning inom särskilda boenden.
4. Kommunfullmäktige uppdrar åt stadsbyggnadsnämnden att inkomma med en extra prognos till kommunstyrelsen per oktober månad 2023.
5. Kommunfullmäktige beslutar att utöka arbetsmarknads- och socialnämndens investeringsram för år 2023 med 5 mnkr med finansiering genom omfördelning från finansierings investeringsram.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 231016 Delårsrapport 2023 Malmö stad

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-10-16

Kommunstyrelsen 2023-10-18

Kommunfullmäktige 2023-11-01

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och bolag i Malmö stad

Ärendet

Delårsrapporten är årets andra uppföljningsrapport inom den kommunövergripande uppföljningsprocessen. Rapporten är lagstadgad och ska omfatta en uppföljning av den ekonomiska förvaltningen och utvecklingen i förhållande till kommunfullmäktiges budget. Rapporten innehåller en uppföljning av verksamhetens utveckling under året, inklusive avstämning av kommunfullmäktiges mål. Delårsrapporten innehåller också en finansiell analys med bedömning av den förväntade ekonomiska utvecklingen och prognostiserat ekonomiskt utfall för året i förhållande till beslutade ekonomiska ramar (kommunbidrag och investeringsramar), samt ett delårsbokslut per utgången av augusti månad. Delårsrapporter från nämnder och bolag utgör underlag för den kommunövergripande rapporten.

Omvärldsläget

Den globala utvecklingen präglas av en stor osäkerhet inom flera områden. Ekonomin påverkas fortsatt av hög inflation och höjda räntor både globalt och nationellt. Även det säkerhetspolitiska läget är fortsatt osäkert. I delårsrapporten finns exempel på hur detta påverkar Malmö stads verksamheter. Utöver omvärldsläget påverkar även förändringar inom demografin samt Malmöbornas behov nämndernas ekonomiska förutsättningar. Inom verksamheterna pågår omställning och anpassning utifrån detta.

Prognostiserat utfall för 2023

Det prognostiserade resultatet för kommunen 2023 uppgår till totalt +301 mnkr. Då det budgeterade resultatet uppgår till -500 mnkr innebär prognosen en budgetavvikelse om +801 mnkr. Det prognostiserade resultatet ligger till grund för bedömning av om kommunen kommer att klara kommunallagens krav på ekonomisk balans. Enligt gällande regelverk ska realisationsvinster frånräknas årets resultat i balanskravsutredningen. Det prognostiserade resultatet för 2023, justerat för realisationsvinster på 51 mnkr, uppgår till +250 mnkr vilket

innebär att kommunen kommer att uppfylla kravet på ekonomisk balans.

Det prognostiserade resultatet har förbättrats sedan ekonomisk prognos med 286 mnkr och balanskravsresultatet med cirka 262 mnkr. Det prognostiserade resultatet för nämnderna har förbättrats och de prognostiserade intäkterna från realisationsvinster samt skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat.

Nämnderna prognostiserar i samband med delårsrapporten sammantaget ett överskott om 87 mnkr inklusive realisationsvinster vars prognostiserade överskott uppgår till 51 mnkr.

Elstöd

I utfallet för perioden ingår det statliga elstöd på 20 mnkr som kommunen ansökt om och erhöll den 25 juli 2023. Med tanke på att elstödet är baserat på historisk förbrukning den 1 oktober 2021 – 30 september 2022 är förslaget att elstödet inte fördelas ut till nämnderna för innevarande år, utan i stället bokas centralt.

Avstämning mot kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktige har i Malmö stads budget för 2023 formulerat tretton mål för verksamheten i nämnder och helägda bolag. Kommunfullmäktiges mål är långsiktiga och omfattar prioriterade utvecklingsområden för hela staden.

Mot bakgrund av insatserna under perioden är den sammanvägda bedömningen att arbetet i riktning mot nio av tretton kommunfullmäktigemål går enligt plan. För övriga fyra kommunfullmäktigemål går arbetet delvis enligt plan. Därmed är bedömningen att förväntad förflyttning för året kommer att uppnås för nio av målen och delvis för fyra av målen.

Bedömningen av utvecklingen utgår från nämndernas och bolagens rapporteringar. Att förstå samhällsutveckling är komplext och det är inte alltid möjligt att särskilja effekterna av Malmö stads insatser från effekterna av andra påverkansfaktorer. Analys och bedömning baseras på faktorer som nämndernas och bolagens bidrag till respektive mål, bidragens relevans och storlek samt effekter av bidragen. Utifrån detta underlag gör stadskontoret en bedömning på helheten för innevarande period och med prognos för helåret.

Kommunfullmäktige har fastställt ett finansiellt mål att Malmö stad ska ha en hållbar ekonomisk utveckling. Målet är långsiktigt och avser att trygga en hållbar ekonomisk utveckling över tid. Hållbarheten i ekonomin mäts genom att följa tre indikatorer, *årets resultat*, *räntebärande nettolån samt utvecklingen av finansnetto och avskrivningar*. De tre indikatorerna mäts i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Utifrån den prognostiserade utvecklingen av de tre indikatorerna kan den ekonomiska utvecklingen beskrivas som hållbar baserat på att samtliga indikatorer ligger i nivå eller bättre än den budgeterade nivån.

Hälsa-, vård och omsorgsnämnden

Hälsa- vård och omsorgsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2023 §97 att godkänna delårsrapport. I denna rapport prognostiserar nämnden ett underskott på 35 mnkr för 2023, vilket är en försämring med 35 mnkr sedan ekonomisk prognos.

Socialstyrelsen har tilldelat Malmö stad 32 014 tkr i generellt prestationsbaserat statsbidrag för kommuner som utökat sin sjuksköterskebemanning inom särskilda boenden. Kommunfullmäktige har ännu inte beslutat om fördelning av statsbidraget. Detta statsbidrag

erhölls även under 2022 och kommunfullmäktige beslutade då att tillfälligt utöka kommunbidraget till hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden (KF 2022-09-29 §229). Som fördelningsgrund användes antal brukare över 65 år i särskilt boende, i enlighet med förslag från hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen och funktionsstödsförvaltningen.

Stadskontoret föreslår att årets statsbidrag fördelas på samma sätt vilket innebär en tilldelning av kommunbidrag om 30 093 tkr till hälsa-, vård- och omsorgsnämnden. Om kommunfullmäktige beslutar att nämnden ska få ta del av detta statsbidrag gör nämnden bedömningen att prognosen förbättras med motsvarande. Förvaltningarna har anmält intresse för statsbidraget även 2024, vilket också är sista året bidraget finns att söka.

Funktionsstödsnämnden

Funktionsstödsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2023 §98 att godkänna delårsrapport samt att ge förvaltningen i uppdrag att till oktobers nämndssammanträde åter-komma med en plan för att komma i ekonomisk balans under 2023 och 2024. I sin delårsrapport prognostiserar nämnden ett underskott på 235 mnkr för 2023, vilket är en försämring med 60 mnkr sedan ekonomisk prognos. I ärendet beskriver nämnden det utvecklingsarbete som genomförs i förvaltningen där effektiv verksamhetsstyrning och trygga anställningar har en central roll för att uppnå kostnadseffektivitet. Detta arbete förutsätter förändringar och omställningar i verksamheten som tar tid att implementera. Därför kan full ekonomisk effekt av påbörjade åtgärder uppnås först på längre sikt. Utöver en lägre ekonomisk effekt än planerat för de beslutade effektiviseringsåtgärderna beror den prognostiserade budgetavvikelsen även på ytterligare kostnadsökningar i verksamheten med koppling till en ökad bemanning.

Stadskontoret instämmer i funktionsstödsnämndens bedömning att det påbörjade utvecklingsarbetet inte kan förväntas få full ekonomisk effekt på kort sikt. Samtidigt vill stadskontoret understryka vikten av att detta arbete fortsätter för att begränsa årets underskott och säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi. Stadskontoret kan konstatera att för att nå den prognos som funktionsstödsnämnden lämnar i sin delårsrapport behöver nämndens underskott per månad under perioden september-december vara lägre än under den gångna perioden januari-augusti. I samband med beslut om ekonomisk prognos uppdrog kommunfullmäktige åt funktionsstödsnämnden att inkomma med en extra prognos per oktober månad. Syftet med denna extra prognos är att fullmäktige ska kunna följa effekterna av nämndens utvecklingsarbete. Det är viktigt att denna extra prognos har ett längre perspektiv och även ger en bild av ekonomiska effekter under 2024.

Under avsnittet ”Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden” beskrivs fördelningen av det statsbidrag som tilldelats Malmö stad för sjuksköterskebemanning inom särskilda boenden. Stadskontoret föreslår att årets statsbidrag fördelas på samma sätt som 2022-års bidrag. Detta innebär en tilldelning av kommunbidrag om 1 921 tkr till funktionsstödsnämnden.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för två olika kommunbidragsramar; nämndens verksamhet och bostadsanpassningsbidrag. För ramen för bostadsanpassningsbidrag har nämnden befriats från ansvar för ekonomiskt resultat.

I ekonomisk prognos 2023 prognostiserade nämnden ett underskott på 4 mnkr för nämndens

verksamhet. Inom såväl planprocessen som bygglovsprocessen prognostiserades lägre intäkter för helåret, i likhet med 2022 med hänvisning till det samhällsekonomiska läget med lågkonjunktur, hög inflation, stigande räntor och höga energikostnader. I samband med att stadsbyggnadsnämnden beslutade om ekonomisk prognos 2023 beslutade därför nämnden om att begära en omföring av 4 mnkr från ramen för bostadsanpassningsbidrag till ramen för stadsbyggnadsnämnden. Denna omföring beviljades av kommunfullmäktige i samband med beslut om ekonomisk prognos 2023. I delårsrapport 2023 prognostiserar stadsbyggnadsnämnden ett underskott på 2,6 mnkr.

Med tanke på det prognostiserade underskottet och den osäkerhet som råder på bostads- och byggmarknaden föreslår stadskontoret att stadsbyggnadsnämnden ska inkomma med en extra prognos till kommunstyrelsen per oktober månad 2023.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden gör i sin delårsrapport en prognos på 20 mnkr för genomförda och planerade åtgärder i lokaler, vilket är en ökning med 5 mnkr mot budget. Nämnden ansökte i samband med beslut om sin delårsrapport därför om utökad investeringsram med 5 mnkr till totalt 20 mnkr för 2023.

I delårsrapporten prognostiserar finansiering en positiv avvikelsen för investeringar om 35,9 mnkr beroende på förseningar i förvärvet av aktier. Stadskontoret föreslår att arbetsmarknads- och socialnämndens begäran om utökad investeringsram beviljas och finansieras genom detta prognostiserade överskott.

Servicenämnden

Skolrestauranger inom servicenämnden prognostiserade ett underskott på 35 mnkr för helåret i ekonomisk prognos. Avvikelsen berodde främst på ökade livsmedelskostnader. I samband med beslut om ekonomisk prognos fattade kommunfullmäktige beslut om att befria servicenämnden från ansvar för underskott 2023 som är hänförligt till ökade kostnader för skolmåltider. I servicenämndens delårsrapport är helårsprognosen nu -21 mnkr, vilket således är en minskning av det prognostiserade underskottet med 14 mnkr till följd av främst lägre livsmedelskostnader på grund av bland annat upphandlingen av nytt livsmedelsavtal för staden. Även personalkostnaderna väntas bli något lägre än i ekonomisk prognos.

Tekniska nämnden

För tekniska nämndens ram för rivning, sanering och detaljplaner prognostiserar nämnden ett underskott om 6 mnkr. Nämnden är befriad från ansvar för ekonomiskt resultat för denna ram.

I samband med att kommunfullmäktige behandlade årsredovisningen för 2021 (STK-2021-1599) beslutade kommunfullmäktige, efter förslag från stadskontoret, att ge kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av tekniska nämndens ekonomi och återkomma med eventuella förslag på justeringar. Arbetet med genomlysningen pågår fortsatt i samarbete mellan stadskontoret och fastighets- och gatukontoret. Åtterrapportering till kommunfullmäktige förväntas vara möjlig under första halvåret 2024.

Förskolenämnden

I samband med ekonomisk prognos beslutade kommunfullmäktige att tillfälligt utöka förskolenämndens kommunbidrag med 6,6 mnkr för högre livsmedelskostnader i nämndens verksamhet. Nämnden befriades även från ansvar för underskott 2023 hänförligt till utökad antal barn i verk-

samheten i förhållande till vad som prognostiserats i budget. Förskolenämnden redovisade ett resultat för perioden januari-augusti med +8 mnkr. För året bedömer nämnden att resultatet blir något högre än för perioden och beräknas uppgå till +14 mnkr, vilket utgör 0,5 % av nämndens kommunbidrag. Prognosen har förbättrats med 28,5 mnkr sedan vårens ekonomiska prognos. Huvuddelen av överskottet i nämndens prognos för helåret beror på att intäkterna för barnomsorgsavgifterna, tillsammans med de avgiftskontroller som görs retroaktivt, är större än budgeterat.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör